

МОТИВАЦІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АУДИТОРНОЇ РОБОТИ ПРИ ВИКЛАДАННІ НОРМАТИВНИХ І ВИБІРКОВИХ ДИСЦИПЛІН

З метою забезпечення високого рівня конкурентоспроможності вищого навчального закладу та у відповідності до сучасних міжнародних стандартів організації вищої освіти навчальні дисципліни розподіляються на нормативні, які встановлюються державним стандартом освіти та повинні забезпечити ґрунтовними базовими знаннями відповідно до фахового спрямування, та вибіркові, що запроваджуються самим закладом і призначені для розширення практичних компетенцій випускників. Таке розмежування, з одного боку, дає ряд переваг як для освітнього закладу, так і для його студентів, однак з іншого, — вимагає особливої уваги до організації процесу навчання, особливо аудиторної роботи, та недопущення зниження його якості через невідповідність переліку чи змісту обраних дисциплін реальним потребам тих, хто навчається.

Сучасний студент, зорієнтований на вимоги та особливості функціонування вітчизняного ринку праці, характеризується загальним зниженням інтенсивності пізнавальних і професійних мотивів. Коли постає завдання самостійного вибору дисциплін, він обирає ті, які, на його думку, створюватимуть найбільші вигоди за найменших зусиль. При цьому, серед вигід головні позиції займають не потенційні набуті компетенції, а індивідуально-психологічні чинники. Проведений нами моніторинг спілкування на студентських форумах засвідчив, що основними критеріями вибору дисциплін є цікавість, уміння викладача та його вимогливість, а також корисність з точки зору можливості отримання додаткових вигод як, наприклад, інформації для подальшого виконання бакалаврських чи магістерських робіт, або сертифікату про набуту кваліфікацію у певній галузі. Це свідчить про те, що, висуваючи високі вимоги до змісту та методики викладання вибіркових навчальних дисциплін, студенти одночасно наділяють їх другорядною значущістю. Між тим, ці дисципліни покликані поглибити їх фундаментальну фахову підготовку та максимально повно задовольнити кваліфікаційні потреби.

Необхідно наголосити, що факт самостійного обрання дисципліни є більш сильним психологічним мотивом до якісного навчання, аніж її обов'язковість. Якщо нормативні дисципліни студенти повинні опанувати незалежно від ступеня їх зацікавленості, то вибірккові — вже становлять для них певний інтерес. Тому головним завданням при їх викладанні, особливо під час аудиторних занять, є наповнення робочих завдань актуальним та практичним змістом. Цьому сприятиме широке застосування інтерактивних методів активізації навчання на основі врахування індивідуальних освітніх потреб.

Організація аудиторної роботи з нормативних дисциплін, в яких увага акцентується на базових знаннях, що формують системне розуміння елементів курсу, вимагає від викладача донесення навчального матеріалу до максимальної більшості студентів групи. В разі значної поляризації академічної групи за рівнем успішності це призводить до зниження рівня знань більш здібних осіб. У вибіркових дисциплінах, де на перший план виходять прикладні аспекти, теоретичне засвоєння курсу стає завданням для самонавчання. Високий вихідний рівень персональної мотивації студентів до їх вивчення дозволяє змістити акценти в аудиторній роботі від жорстких методів контролю знань до м'яких, від індивідуальної роботи до колективної. За рахунок цього можна досягти більш високого рівня знань не лише «відмінників» групи, а й найменш обдарованих і зацікавлених осіб.

Отже, з метою підвищення якості навчання та розширення практичних компетенцій студентів концепція аудиторної роботи при викладанні вибіркових дисциплін повинна відрізнятися від нормативних, орієнтуючись не на забезпечення теоретичними базовими знаннями, а на їх поглиблення за рахунок прикладної апробації, на формування вмінь оперувати ними задля творчого вирішення реальних практичних завдань, на активізацію прагнень студентів до самоосвіти.

Хохич Д. Г., канд. екон. наук, старший викладач кафедри політекономії ОЕФ

ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ: ДОСВІД КАФЕДРИ ПОЛІТЕКОНОМІЇ ОЕФ

Стратегічна мета сучасної університетської освіти — застосування сучасних технологій і методів активізації навчального процесу, направлених на формування професійних компетенцій і